

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A43010516
A43-0065-17/14

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2017.gada 31.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente L.Vīnkalna, tiesneši I.Meldere un O.Priedītis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Rēzeknes autoosta” pieteikumu par Konkurences padomes 2016.gada 25.maija lēmuma Nr.E02-15 (Prot. Nr.23, 3.§) atcelšanu daļā.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Konkurences padomes (turpmāk – Padome vai atbildētāja) 2016.gada 25.maija lēmumu Nr.E02-15 (Prot. Nr.23, 3.§; turpmāk – Lēmums) konstatēts Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpums SIA „Rēzeknes autoosta” (turpmāk – pieteicēja) darbībās; pieteicējai uzlikts tiesiskais pienākums turpmāk atturēties no nepamatotu izmaksu iekļaušanas Rēzeknes autoostas iebraukšanas maksas aprēķinā un neveikt darbības, kurām ir ekvivalentas sekas kā Lēmumā konstatētajam pārkāpumam; pieteicējai uzlikts naudas sods 4026,53 *euro* apmērā; un izbeigta izpētes lieta par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas pārkāpumu SIA „Marno J” un SIA „M.J. Finance” darbībās.

Lēmumā norādīts, ka sakarā ar SIA „Norma-A” 2014.gada 24.marta iesniegumu par netaisnīgu maksu piemērošanu autobusu iebraukšanai Rēzeknes autoostā lietas izskatīšanas gaitā secināts, ka pieteicējas darbības atbilst Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas pārkāpuma pazīmēm, kas minētā panta pirmās daļas 4.punkta izpratnē izpaudušās kā pārmērīgas maksas uzspiešana un piemērošana pāravadātājiem par iebraukšanu Rēzeknes autoostā.

Padome kā konkrēto tirgu definējusi autoostas infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu tirgu Rēzeknē. Pieteicēja ir vienīgā Rēzeknes autoostas valdītāja un

autoostas infrastruktūras pakalpojumu sniedzēja Rēzeknē. Pieteicēja ir neizbēgams darījumu partneris pasažieru pārvadātājiem, kuri sniedz sabiedriskā transporta pakalpojumus maršrutos, kas sākas vai beidzas Rēzeknes autoostā vai ir viena no pieturvietām maršrutā. Tā kā pieteicējai ir iespēja darboties neatkarīgi no konkurentiem un klientiem, tad tā konkrētajā tirgū atrodas dominējošā stāvoklī.

Autoostām nav noteikta izmaksu attiecināšanas kārtība uz konkrētiem autoostas pakalpojumiem, izņemot precīzi Ministru kabineta 2007.gada 11.decembra noteikumos Nr.846 „Noteikumi par autoostu reģistrācijas kārtību, autoostās obligāti sniedzamajiem pakalpojumiem un kārtību, kādā autobusi iebrauc un stāv autoostas teritorijā” (turpmāk – noteikumi Nr.846) atrunātos. Līdz ar to autoostu pārvaldītājiem ir rīcības brīvība, attiecinot izmaksas uz autoostas infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu (iebraukšanas maksas aprēķinu).

Padome, izvērtējot konkrētās lietas apstākļus, nosakot cenu samērību, izvērtējusi Rēzeknes autoostas cenu – izmaksu salīdzinājumu, ģeogrāfisko cenu salīdzinājumu un cenu salīdzinājumu ilgākā laika periodā.

Konstatēts, ka pieteicēja pārvaldītājiem piemērojusi pārmērīgu maksu par iebraukšanu Rēzeknes autoostā. Nosakot izmaksas, kas attiecināmas uz 2014.gada iebraukšanas maksu, pieteicēja nesamazināja tās par ieņēmumiem no biļešu izplatīšanas, autobusu ietilpības maiņas korekcijas un papildu informācijas izvietošanas pakalpojumiem, tādējādi nepamatoti paaugstinot 2014.gada iebraukšanas maksu. Pieteicēja nepamatoti iekļāvusi Rēzeknes autoostas ēkas rekonstrukcijas izmaksas, pirms tās vēl ir faktiski radušās, un tās visas attiecinājusi uz 2014.gada iebraukšanas maksas aprēķinu. Pieteicēja arī nepamatoti ir paredzējusi izdevumu pieaugumu vairākos izmaksu postešos (izdevumi par elektrību, autoostas laukuma uzkopšana, atkritumu izvešana, ūdens un kanalizācijas nodrošināšana un apsardze), nosakot izmaksas, kas attiecināmas uz 2014.gada iebraukšanas maksu. Pieteicējas plānotās kopējās Rēzeknes autoostas izmaksas 226 963,55 *euro* uz 2014.gadu ir par 64 % lielākas, nekā tās faktiski bija 2014.gadā. Pieteicējas faktiskie ieņēmumi 2014.gadā pārsniedza izdevumus par 77 368,62 *euro*. Būtisko atšķirību radīja nepamatota Rēzeknes autoostas ēkas rekonstrukcijas plānošana, nepamatota elektrības un autoostas laukuma uzkopšanas izdevumu plānošana, nepamatota personāla izmaksu un palīgīdzekļu nolietojuma paredzēšana.

Pieteicējai, nosakot izmaksas, kas attiecināmas uz 2015.gada iebraukšanas maksu, nepamatoti plānoti Rēzeknes autoostas ēkas rekonstrukcijas izdevumi, kā arī elektrības, autoostas laukuma uzkopšanas, atkritumu izvešanas izdevumi, kas būtiski atšķiras no 2014.gada faktiskajiem izdevumiem. Pieteicēja iebraukšanas maksā iekļāva pārmērīgas izmaksas par Rēzeknes autoostas nomu, neizvērtējot to pamatotību, neņemot vērā tirgus cenu, ēkas kvalitāti un ilgtermiņa ieguldījumus. Pieteicēja, nosakot peļņu 2015.gadam, to nepamatoti palielināja piecas reizes, salīdzinot ar 2014.gadu.

Padome atzinusi, ka pieteicēja bez objektīva pamatojuma iekļāvusi izmaksas iebraukšanas maksas aprēķinā un paaugstinājusi iebraukšanas maksu,

tādā veidā izmantojot dominējošo stāvokli ļaunprātīgi. Pieteicēja šādi var rīkoties vienīgi tādēļ, ka tai piemīt tirgus vara. Padome konstatējusi, ka pieteicējas rīcība, kurai ir Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punkta pārkāpuma pazīmes, ilgusi no 2014.gada līdz 2015.gadam (ieskaitot).

Padome norādījusi, ka pieteicējai nepieciešams uzlikt tiesisko pienākumu, lai atturētu pieteicēju nākotnē atkārtot Lēmumā konstatēto pārkāpumu un novērstu situāciju, kurā pieteicēja turpina iekļaut iebraukšanas maksā nepamatotas izmaksas, kuras paaugstina iebraukšanas maksu Rēzeknes autoostā, vai veic darbības, kurām ir ekvivalentas sekas ar Lēmumā konstatētajam pārkāpumam.

Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana ir klasificējama kā smags pārkāpums, kura rezultātā kavēta, ierobežota un deformēta konkurence pārvadātājiem, kas maksā pārmērīgu iebraukšanas maksu Rēzeknes autoostā, kā arī radītas augstākas izmaksas pasažieriem un valstij, kas kompensē radušos zaudējumus pārvadātājiem. Pieteicējai bija aktīva loma pārkāpuma izdarīšanā, jo pieteicēja bez atbilstošu aprēķinu veikšanas nolēma Rēzeknes autoostas iebraukšanas maksā iekļaut nepamatotas izmaksas. Pieteicējas pārkāpums ilga vismaz divus gadus, pieteicēja lietas izskatīšanas gaitā vairākkārt nav sniegusi pilnīgu un pamatotu informāciju par Rēzeknes autoostas iebraukšanas maksā iekļauto izmaksu apjomu un pamatojumu, Padomei pieprasot informāciju atkārtoti. Minētās pieteicējas darbības būtiski apgrūtināja un kavēja Padomes izmeklēšanu lietā. Atbildību mīkstinoši apstākļi nav konstatēti.

Padome, ievērojot minēto un to, ka mazāks naudas sods nesasniegtu naudas soda preventīvo mērķi, atbilstoši Ministru kabineta 2016.gada 29.marta noteikumos Nr.179 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un 13. pantā un Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma 5., 6., 7. un 8. pantā paredzētajiem pārkāpumiem” (turpmāk – noteikumi Nr.179) paredzētajam pieteicējai kā galīgo naudas sodu noteica 1,9 % no pieteicējas 2015.gada neto apgrozījuma 211 922,46 *euro*, t.i., 4026,43 *euro*.

[2] Pieteicēja Administratīvajā apgabaltiesā iesniegusi pieteikumu par Lēmuma atcelšanu daļā, ar kuru konstatēts Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpums pieteicējas darbībās un pieteicējai uzlikts naudas sods 4026,53 *euro* apmērā; kā arī daļā, ar kuru pieteicējai uzlikts tiesiskais pienākums turpmāk atturēties no nepamatotu izmaksu iekļaušanas Rēzeknes autoostas iebraukšanas maksas aprēķinā un neveikt darbības, kurām ir ekvivalentas sekas kā Lēmumā konstatētajam pārkāpumam. Pieteikums pamatots šādi.

[2.1] Padome izpētes lietu ierosinājusi 2014.gada 26.maijā, nepārbaudot un nesniedzot vērtējumu, vai SIA „Norma-A” 2014.gada 24.marta iesniegums par netaisnīgi noteiktajām maksām bija atbilstošs Konkurences likuma 23.panta prasībām redakcijā, kas bija spēkā no 2014.gada 1.aprīļa līdz 2015.gada 31.decembrim.

Starp pieteicēju un SIA „Norma-A” nebija noslēgts līgums par autoostas pakalpojumu izmantošanu atbilstoši noteikumu Nr.846 2., 26., 38. un 39.punkta prasībām. Līdz ar to SIA „Norma-A” nevarēja rasties tiesību vai tiesisko interešu aizskārums kā autoostas infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu tirgus dalībnieci Rēzeknē. Secīgi Padomei 2014.gada 26.maijā nebija pamats ierosināt izpētes lietu, jo SIA „Norma-A” 2014.gada 24.marta iesniegumā atbilstoši Konkurences likuma 23.panta ceturtais daļas 1.punktā noteiktajam nebija iekļauta minētā panta otrajā daļā paredzētā informācija.

[2.2] Apstākļi, ka SIA „Marno J”, SIA „M.J. Finance” un pieteicēja Padomes ieskatā ir savstarpēji saistīti komersanti, nepierāda Padomes secināto, ka pieteicēja savu dominējošo stāvokli ir izmantojusi ļaunprātīgi.

Satiksmes ministrija 2014.gada 29.decembra vēstulē Nr.04-01/5196 norādīja, ka pārvadātāja (tostarp SIA „Norma-A”) izdevumi, kas radušies saistībā ar autoostu pakalpojumu saņemšanu un izmantošanu, ir tieši attiecināmi uz sabiedriskā transporta pakalpojuma līguma izpildi un tie ir iekļaujami pasažieru pārvadātājam kompensējamo zaudējumu apmērā. Lai gan minētais Padomei bija zināms, tomēr tā pieteicējas iebildumus pret kapitālsabiedrībai izvirzīto apgalvojumu par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu nav vērtējusi.

[2.3] Padome, definējot konkrētās preces un konkrēto ģeogrāfisko tirgu – autoostas infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu tirgus Rēzeknē – nepamatoti vienlaikus Rēzeknes autoostas ēkas nomas maksu 2014. un 2015.gadā salīdzinājusi ar telpu nomas maksu citās Latvijas reģiona lielākajās pilsētās (Daugavpils, Jēkabpils, Jelgava, Valmiera, Rīga, Liepāja un Ventspils) esošajos autoostas infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu tirgos.

Padome pieteicējas Rēzeknes autoostas ēkas nomas maksu salīdzinājusi ar biroja telpu nomas maksu, pamatojoties uz SIA „Latio” biroja telpu un komercplatību pārskatiem, kas ir vienīgi tirgus pieprasījumam pielāgoti aprēķini.

[2.4] Padome konstatējusi, ka pieteicējas darbības, kurām ir Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas pārkāpuma pazīmes, ilgušas no 2014.gada līdz 2015.gadam (ieskaitot). Līdz ar to, ja pārkāpums ir uzsākts vienas tiesību normas vai tās daļas spēkā esamības laikā, bet tas ir pārtraukts (neturpinās) pirms jaunākās tiesību normas spēkā stāšanās, tad ir piemērojama tā tiesību normas redakcija, kas bija spēkā tad, kad pārkāpums tika pabeigts, t.i., iepriekšējā tiesību norma.

Atbilstoši Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9.panta ceturtajai daļai (normatīvajam aktam vai tā daļai nav atpakaļejoša spēka, izņemot likumā īpaši paredzētus gadījumus) kapitālsabiedrībai jāuzņemas atbildība saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumiem Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” (*spēkā līdz 2016.gada 31.martam*; turpmāk – noteikumi Nr.796).

[3] Paskaidrojumos Administratīvajai apgabaltiesai atbildētāja norāda, ka pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem un šādiem papildu apsvērumiem.

[3.1] Iesnieguma par lietas ierosināšanu izvērtēšana, tostarp tā atbilstības tiesību normām noteikšana, ir iesnieguma saņēmējas iestādes, konkrētajā gadījumā – Padomes, nevis pieteicējas kā administratīvā akta adresāta kompetencē. SIA „Norma-A” iesnieguma iesniegšanas brīdī – 2014.gada 24.martā – Konkurences likuma 23.pants piemērotajā redakcijā bija spēkā.

Tā kā SIA „Norma-A” iesniegumā bija norādīts, ka pieteicējas noteiktā maksa par iebraukšanu autoostas teritorijā bija lielāka nekā citām autoostām tuvējā reģionā, tad minētais radīja aizdomas par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas pazīmēm. Kā jau norādīts Lēmumā, Padome, izvērtējot SIA „Norma-A” iesniegumā norādīto informāciju, ierosināja lietu sakarā ar iespējamu Konkurences likuma 13.panta pārkāpumu pieteicējas darbībās.

Fakts, ka pieteicēja un SIA „Norma-A” nav noslēgušas līgumu par autoostas pakalpojumu izmantošanu, jo SIA „Norma-A” uzskata, ka piedāvātie līguma noteikumi nav taisnīgi, neatņem tai tiesības vērsties Padomē ar iesniegumu.

[3.2] Pieteicēja ir vienīgā autoostas valdītāja Latvijā, kas autoostas telpas nomā, jo citiem autoostu valdītājiem telpas pieder. Tā kā pieteicējas situācija ir unikāla, tad Padome Rēzeknes autoostas ēkas telpu nomas maksu salīdzināja ar biroja telpu nomas maksām Rēzeknē un citās Latvijas pilsētās tikai ieskatam – lai gūtu priekšstatu un noskaidrotu kopējās tendences tirgū. Turklāt autoostas ēkas nomas maksas salīdzināšana ar biroju telpu maksu nav vienīgais pamats ēkas nomas maksas atzīšanai par netaisnīgu (pārmērīgu).

[3.3] Konstatētais pieteicējas un SIA „Marno J” un SIA „M.J. Finance” savstarpējās saistības fakts nav izmantots Lēmuma pamatošanai, lai konstatētu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu no pieteicējas puses.

[3.4] Pieteicēja, lietas izskatīšanas gaitā sniedzot viedokli un papildu informāciju Padomei, nav atsaukusies uz argumentu par SIA „Norma-A” izdevumu iekļaušanu pārvaldītājam kompensējamo zaudējumu apmērā, kā arī pieteicējas norādītā Satiksmes ministrijas 2014.gada 29.decembra vēstule Nr.04-01/5196 Padomei netika iesniegta.

No minētajā Satiksmes ministrijas vēstulē norādītā arī nav secināms, ka Satiksmes ministrija leģitimizētu (attaisnotu) jebkuru autoostas valdītāja piemēroto sniegto pakalpojumu maksu (arī prettiesiski vai nepamatoti noteikto), pārkāpjot dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu.

Pieteicējai kā vienīgajai Rēzeknes autoostas pārvaldītājai (operatoram) ir rīcības brīvība autoostas infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu maksas aprēķināšanas jomā, kuru pieteicēja nedrīkst izmantot ļaunprātīgi.

Padome norāda, ka pieteicējas rīcība, nepamatoti paaugstinot iebraukšanas maksu autoostā, būtiski ietekmē gan pārvaldītājus, gan arī valsts budžeta (sabiedrības) intereses, jo izdevumi, kas iekļauti iebraukšanas maksā, konkrētajā gadījumā nepamatoti, par ko tālāk norēķinās pārvaldītāji, tiek kompensēti no valsts budžeta līdzekļiem.

Tā kā pieteicēja paļāvās, ka visas izmaksas (tajā skaitā nepamatotās) segs pārvaldītāji, tad pieteicējas ļaunprātīgi izmantotā tirgus vara veicināja arī

neefektīvu publisko resursu izmantošanu. Rezultātā palielinājās sabiedriskā transporta biļešu cenas un valsts budžeta līdzekļu izdevumi pārvadātāju zaudējumu kompensācijai.

[3.5] Konkurences likuma 14.panta otrajā daļā paredzētais maksimālais naudas soda apmērs par minētā likuma 13.panta pirmajā daļā minēto pārkāpumu lietas izskatīšanas gaitā nav mainīts, un līdz ar to Padomei nebija tiesisku šķēršļu piemērot pieteicējai naudas sodu Konkurences likuma paredzētajā apmērā.

No noteikumu Nr.179 1.2.apakšpunkta izriet, ka minētie noteikumi ir uzskatāmi par procesuāla rakstura normatīvo aktu, kas paredz kārtību, kādā nosaka naudas sodu par Konkurences likuma 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem. Līdz ar to pieteicējai bija piemērojams naudas sods saskaņā ar noteikumos Nr.179 paredzēto kārtību, kas bija spēkā uz attiecīgo procesuālo darbību veikšanas – naudas soda aprēķināšanas brīdi.

Noteikumi Nr.179 satura ziņā ir identiski noteikumiem Nr.796, jo paredz identiskus nosacījumus naudas soda piemērošanas kārtībai par Konkurences likuma 13.pantā paredzēto dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpumu. Pieteicējas tiesiskais stāvoklis attiecībā uz naudas soda piemērošanu nav pasliktināts.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.¹panta pirmo un piekto daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi pieteikumā ietvertos argumentus un lietā esošos rakstveida pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteikums nav pamatots.

[6] Pieteicēja ir vienīgais Rēzeknes autoostas operators un ir neizbēgams darījumu partneris pasažieru pārvadātājiem, kuri sniedz sabiedriskā transporta pakalpojumus maršrutos, kas skar Rēzeknes autoostu.

Padome Lēmumā atzina, ka pieteicēja ļaunprātīgi izmantojusi savu dominējošo stāvokli un pārvadātājiem pieprasījusi pārmērīgu maksu par iebraukšanu Rēzeknes autoostā, un par šo konkurences tiesību pārkāpumu Padome pieteicējai piemēroja naudas sodu 4026,53 *euro* apmērā.

Izpētes lieta Padomē uzsākta pēc SIA „Norma-A” – pasažieru pārvadātāja – saņemtā iesnieguma, kurā iesniedzēja norādīja uz pieteicējas noteikto maksu par iebraukšanu autoostas teritorijā, kas ir lielāka nekā citām autoostām tuvējā reģionā. Iesniedzējai bija aizdomas par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas pazīmēm pieteicējas darbībās.

Lietas izpētes laikā Padome secināja, ka pieteicēja, 2013. gada vasarā kļūstot par autoostas nomnieku, bez objektīva un skaidra pamatojuma iekļāvusi izmaksas pārvadātāju iebraukšanas maksas aprēķinā, tādējādi nepamatoti paaugstinot 2014. un 2015.gada maksu par iebraukšanu autoostā.

Izmeklēšanas laikā Padome secināja, ka uzņēmuma ļaunprātīgi izmantotā tirgus vara veicinājusi neefektīvu konkrētam nolūkam paredzēto publisko resursu izmantošanu.

Tā kā pieteicēja ir vienīgais Rēzeknes autoostas operators, tad Padome secināja, ka uzņēmums ļaunprātīgi izmantoja savu tirgus varu, pārvadātājiem par autoostas pakalpojumiem pieprasot nepamatoti augstu iebraukšanas maksu.

Padome pieteicējai uzlika tiesiskos pienākumus – turpmāk izvērtēt izdevumu pamatotību un atturēties no nepamatotu un pārmērīgu izmaksu iekļaušanas, aprēķinot pārvadātājiem maksu par iebraukšanu autoostā.

[7] Nav pamatots pieteicējas arguments, ka Padomei nebija pamata ierosināt lietu sakarā ar SIA „Norma-A” 2014.gada 24.marta iesniegumu.

Kā redzams no lietas materiāliem un Lēmuma pamatojuma, izpētes lieta ierosināta, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu un 22.panta 1.punktu. Minētās tiesību normas noteica, ka Padome pieņem lēmumus par lietas ierosināšanu (..) (8.panta pirmās daļas 1.punkts) un ka Konkurences likuma iespējamā pārkāpuma izpētes lietu ierosina uz iesnieguma pamata (22.panta 1.punkts).

Tādējādi Konkurences likuma normas Padomei dod tiesības ierosināt izpētes lietu, ja saņemts iesniegums par Konkurences likuma iespējamu pārkāpumu. Par tādu bija norādīts SIA „Norma-A” 2014.gada 24.marta iesniegumā.

Pieteicēja atsaukusies uz Konkurences likuma 23.panta ceturtais daļas 1.punktu, kurš lietas izpētes uzsākšanas laikā noteica, ka Padome var neierosināt lietu, ja iesniegumā nav ietverta šā panta otrajā daļā paredzētā informācija vai tā ir nepietiekama un iesniedzējs nav iesniedzis papildu informāciju Padomes noteiktajā termiņā. Pieteicējas ieskatā SIA „Norma-A” 2014.gada 24.marta iesniegumā nebija norādījusi pilnīgu dokumentāri pamatotu informāciju, kā to prasīja Konkurences likuma 23.panta otrā daļa: par iespējamā pārkāpumā iesaistītajām personām; pierādījumiem, kuri liecina par iespējamo pārkāpumu un uz kuriem pamatots iesniegums; Konkurences likuma normām, kuras, iespējams, ir pārkāptas; faktiem, kas liecina par personas pamatotu ieinteresētību likuma pārkāpuma novēršanā; pasākumiem, kas veikti pārkāpuma izbeigšanai pirms tam, kad Konkurences padome saņēmusi iesniegumu.

Apgabaltiesa par minētajiem pieteicējas argumentiem norāda, ka no Konkurences likuma 23.panta ceturtais daļas izrietēja, ka gadījumā, ja Padomei adresētā iesniegumā ir nepilnības un tās netiek novērstas, Padome lietu var neierosināt, nevis – ka Padome lietu neierosina vai atsaka ierosināt. Tas nozīmē, ka normā ir ietverta iestādes rīcības brīvība izvērtēt un izlemt, vai tai adresētajā iesniegumā ir norādīts pietiekams pamats lietas izpētes uzsākšanai jeb ir norādītas pamatotas aizdomas par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas pazīmēm kādas personas rīcībā. Tā tas bija arī šajā gadījumā.

Faktam, ka starp pieteicēju un SIA „Norma-A” nebija noslēgts līgums par autoostas pakalpojumu izmantošanu, lietā nav nozīmes. Šāda priekšnoteikuma obligāta esība iesniegumā Padomei no tiesību normām neizriet.

Līdz ar to Lēmumu nav pamats atzīt par prettiesisku un atcelt tā iemesla dēļ, ka nepamatoti ierosināta izpētes lieta.

[8] Lēmumā, nosakot konkrētās preces tirgu, Padome secinājusi, ka tas ir autoostas infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu tirgus. Nosakot lietā konkrēto ģeogrāfisko tirgu, Padome secinājusi, ka pieteicējas sniegtie infrastruktūras pakalpojumi nav aizvietojami ar citā ģeogrāfiskajā teritorijā sniegtiem autoostu infrastruktūras pakalpojumiem. Par konkrēto ģeogrāfisko tirgu Padome noteikusi Rēzeknes pilsētu.

Pieteicēja par konkrētās preces tirgu un konkrētā ģeogrāfiskā tirgus noteikšanu iebildumus pieteikumā nav ietvērusi, un apgabaltiesai nav pamata apšaubīt minētos Padomes secinājumus.

[9] Pieteicēja pareizi norādījusi, ka dominējošs stāvoklis pats par sevi nav pārkāpums, bet ir aizliegta tā ļaunprātīga izmantošana.

Pieteicēja nav iebildusi Padomes secinājumam, ka pieteicēja autoostas infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu tirgū Rēzeknē atrodas dominējošā stāvoklī un ka uz to attiecas Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktais dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums.

[10] Pieteicēja uzskata, ka Padome, definējot konkrētās preces un konkrēto ģeogrāfisko tirgu – autoostas infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu tirgus Rēzeknē –, nepamatoti vienlaikus Rēzeknes autoostas ēkas nomas maksu 2014. un 2015.gadā salīdzinājusi ar biroju telpu nomas maksu citās Latvijas reģiona lielākajās pilsētās (Daugavpils, Jēkabpils, Jelgava, Valmiera, Rīga, Liepāja un Ventspils) esošajos autoostas infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu tirgos. Pieteicējas ieskatā Padomei nevajadzēja pieteicējas Rēzeknes autoostas ēkas nomas maksu salīdzināt ar biroja telpu nomas maksu, pamatojoties uz SIA „Latio” biroja telpu un komercplatību pārskatiem, jo tie ir vienīgi tirgus pieprasījumam pielāgoti aprēķini.

Apgabaltiesa kļūdas Padomes apsvērumos, vērtējot Rēzeknes autoostas ēkas nomas maksas samērību, nekonstatē.

Apgabaltiesa, pārbaudot Padomes lietā ievāktos pierādījumus, secina, ka tā pamatoti norādījusi, ka pieteicēja ir vienīgā autoostas valdītāja Latvijā, kas autoostas telpas nomā, jo citiem autoostu valdītājiem telpas pieder. Tā kā šādā gadījumā nav iespējams salīdzināt pieteicējas autoostas ēkas nomas maksu ar citu autoostu nomas maksu, tad Padome ieskatam par kopējām tendencēm tirgū Rēzeknes autoostas ēkas telpu nomas maksu salīdzināja ar biroja telpu nomas maksām Rēzeknē un citās Latvijas pilsētās (Lēmuma 14.tabula). Padome pareizi secinājusi, ka 2014.gadā Rēzeknes autoostas nomas maksa janvārī un februārī (2,40 *euro*/m²) bija atbilstoša Rēzeknes biroju nomas maksas amplitūdai, bet

martā līdz decembrī (4,80 *euro/m²*) – tā bija tuva maksimālajam līmenim Rēzeknē; savukārt 2015.gadā (pirmajā pusgadā 7,50 *euro/m²*, bet otrajā pusgadā – 8,70 *euro/m²*) tā atbilda nomas maksai biroja telpām Rīgas centrā, kamēr Rēzeknē biroja telpu nomas maksa bija par 50% mazāka.

Pieteicēja nav pamatojusi, ka Lēmuma 14.tabulā izmantotās nomas maksu amplitūdas neatbilst faktiskajai situācijai, kāda bija tirgū 2014. un 2015.gadā, un nav norādījusi uz objektīviem pierādījumiem, ka šīs summas ir nepareizas un tāpēc tās nevar izmantot salīdzinājumam ar Rēzeknes autoostas nomas maksu.

Vienlaikus Padome arī pareizi norādījusi, ka šis salīdzinājums nav Lēmuma vienīgais pamats ēkas nomas maksas atzīšanai par netaisnīgu (pārmērīgu). Papildus Padome ņēma vērā, ka nomas līgumos noteiktajai nomas maksai pieteicēja veic ilgtermiņa ieguldījumus, kas nav ņemti vērā pie nomas maksas noteikšanas, līdz ar to papildus veiktajam salīdzinājumam, ņemot vērā Rēzeknes autoostai paredzētos ieguldījumus, izvērtējot faktisko ēkas kvalitāti un salīdzinot Rēzeknes un Daugavpils autoostu attīstības līmeni, Padome pareizi secināja, ka maksa nav pamatota un ir pārmērīga.

Padome citastarp Lēmumā (196.rindkopa) pareizi norādījusi, ka ar lietas materiāliem konstatētais Rēzeknes autoostas tehniskais stāvoklis un nolietojums (saskaņā ar Ēkas tehnisko projektu ēkas ūdensapgādes un kanalizācijas tehniskais nolietojums ir 80%, būves tehniskais nolietojums ir 30%) ir tādā līmenī, ka pamatota nomas maksa būtu pat zemāka nekā vidējā nomas maksa telpu nomas maksai Rēzeknē.

Līdz ar to pieteicējas argumenti par to, ka Padome nepareizi izsecinājusi Rēzeknes autoostas nomas maksas nesamērību, nav pamatoti.

[11] Pieteicēja pareizi norādījusi, ka apstākļi, ka SIA „Marno J”, SIA „M.J. Finance” un pieteicēja ir savstarpēji saistīti komersanti, nepierāda, ka pieteicēja savu dominējošo stāvokli ir izmantojusi ļaunprātīgi.

Tomēr Lēmumā šāda Padomes secinājuma nav. Padome pareizi vērsusi uzmanību apstāklim, ka pieteicējas un SIA „Marno J” un SIA „M.J. Finance” savstarpējā saistība nav atzīta par tādu, kas norāda uz dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu no pieteicējas puses.

[12] Pieteicēja atsaukusies uz Satiksmes ministrijas 2014.gada decembra vēstulē Nr.04-01/5196 norādīto, ka pārvadātāja (tostarp SIA „Norma-A”) izdevumi, kas radušies saistībā ar autoostu pakalpojumu saņemšanu un izmantošanu, ir tieši attiecināmi uz sabiedriskā transporta pakalpojuma līguma izpildi un tie ir iekļaujami pasažieru pārvadātājam kompensējamo zaudējumu apmērā. Pieteicēja norādījusi, ka Padome pieteicējas iebildumus pret kapitālsabiedrībai izvīrīto apgalvojumu par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu nav vērtējusi.

Apgabaltiesa, pārbaudot lietas materiālus, konstatē, ka minētā vēstule (*lietas 182.-186.lapa*) ir Satiksmes ministrijas viedoklis, kas adresēts pieteicējai

iesniegšanai civillietā. Satiksmes ministrijas izteiktais viedoklis ietver tiesību normu uzskaitījumu un skaidrojumu.

Kā to pamatoti norādījusi Padome paskaidrojumā tiesai, izpētes lietā pieteicēja šādu vēstuli Padomei nav iesniegusi, un lietā arī nav atrodams, ka administratīvajā procesā iestādē, sniedzot viedokli un papildu informāciju Padomei, pieteicēja būtu izteikusi argumentu par SIA „Norma-A” izdevumu iekļaušanu pārvadātājam kompensējamo zaudējumu apmērā.

Pareizs ir arī Padomes viedoklis, ka no minētajā vēstulē norādītā arī nav secināms, ka Satiksmes ministrija ir attaisnojusi jebkuru, arī prettiesiski vai nepamatoti noteikto, autoostas valdītāja piemēroto sniegto pakalpojumu maksu, pārkāpjot dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu.

Pareizs ir Padomes pamatojums, ka pieteicējas rīcība, nepamatoti paaugstinot iebraukšanas maksu autoostā, būtiski ietekmē gan pārvadātājus, gan arī valsts budžeta (sabiedrības) intereses, jo izdevumi, kas iekļauti iebraukšanas maksā, nepamatoti tiek kompensēti no valsts budžeta līdzekļiem. Prettiesiski paļaujoties, ka arī nepamatotās izmaksas segs pārvadātāji, pieteicējas ļaunprātīgi izmantotās tirgus varas rezultātā palielinājās sabiedriskā transporta biļešu cenas un valsts budžeta līdzekļu izdevumi pārvadātāju zaudējumu kompensācijai.

Lietā nav konstatējams, ka Padome nebūtu izvērtējusi kādu būtisku apstākli, tostarp pieteicējas norādītu, vai ka Satiksmes ministrija attaisnotu, vai no tiesību normām izriet autoostas valdītāja tiesības nepamatoti noteikt sniegto pakalpojumu maksu, kas veido dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpumu.

[13] Citus iebildumus, kurus apgabaltiesa šajā spriedumā nav izvērtējusi, par Padomes pamatojumu, konstatējot pieteicējas darbībās Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu, pieteicēja nav izteikusi.

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments ir atzinis, ka objektīvās izmeklēšanas princips neaptver tiesas pienākumu ārpus pieteicēja norādītajiem argumentiem pārbaudīt katru lēmuma faktu, minot, kas vēl pieteicējam pārsūdzētajā lēmumā varētu šķist nepareizs (*sk., piemēram, 2014.gada 16.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-569/2014 7.punktā*).

Tādējādi pieteikums daļā par Padomes pieteicējas darbībās konstatēto Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu nav pamatots, un šajā daļā ir noraidāms.

[14] Pieteicēja uzskata, ka naudas soda aprēķinā Padome piemērojusi nepareizas tiesību normas. Apgabaltiesa šādu pieteicējas viedokli atzīst par kļūdainu.

Kā redzams no Lēmuma pamatojuma, naudas soda aprēķinu Padome veikusi saskaņā ar Konkurences likuma 14.pantu un noteikumiem Nr.179. Pieteicējas ieskatā noteikumi Nr.179 lietā par 2014. un 2015.gadā izdarītiem pārkāpumiem nebija piemērojami, jo minētie noteikumi stājās spēkā 2016.gada 1.prīlī. Pieteicēja atsaukusies uz Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas

likuma 9.panta ceturto daļu, norādot, ka normatīvajam aktam vai tā daļai nav atpakaļejoša spēka, izņemot likumā īpaši paredzētus gadījumus.

Apgabaltiesa norāda, ka iestādei un tiesai ir jāpiemēro tās procesuālo tiesību normas, kuras ir spēkā to piemērošanas brīdī.

Procesuālo tiesību zinātnē par procesuālo likumu intertemporālās piemērošanas pamatprincipu ir kļuvis princips, ka procesuālajam likumam nav atpakaļejoša spēka un jaunais procesuālais likums ir piemērojams tūlīt (likuma tūlītējās piemērošanas princips), izņemot atsevišķus gadījumus, kuros tiek piemērots vecā likuma izdzīvošanas princips (*sk. Rudevska B. Procesuālā likuma intertemporālā piemērošana administratīvajā un civilprocesā. Jurista Vārds Nr.29 (482), 2007. gada 17. jūlijs*).

Izskatāmajā gadījumā nav konstatējams izņēmums no minētā principa, līdz ar to Padome Lēmumā pareizi piemēroja noteikumus Nr.179 nevis noteikumus Nr.796, kuri bija piemērojami līdz 2016.gada 31.martam.

Padome paskaidrojumā arī pareizi norādījusi, ka Konkurences likuma 14.panta otrajā daļā paredzētais maksimālais naudas soda apmērs par minētā likuma 13.panta pirmajā daļā minēto pārkāpumu lietas izskatīšanas gaitā nav mainīts. Noteikumi Nr.179 satura ziņā ir identiski noteikumiem Nr.796, jo paredz identiskus nosacījumus naudas soda piemērošanas kārtībai par Konkurences likuma 13.pantā paredzēto dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpumu. Pieteicējas tiesiskais stāvoklis attiecībā uz konkrēta apmēra naudas soda noteikšanu, piemērojot piemērošanas brīdī spēkā esošos noteikumus Nr.179, nav pasliktināts salīdzinājumā ar gadījumu, ja naudas soda apmērs būtu ticis noteikts noteikumu Nr.796 spēkā esības laikā.

Apgabaltiesa konstatē, ka Padomes veiktais naudas soda aprēķins ir atbilstošs noteikumu Nr.179 normām, naudas sods ir samērīgs izdarītajam konkurences tiesību pārkāpumam, un pieteicēja papildu argumentus par aprēķina nepareizību nav izteikusi. Līdz ar to pieteikums daļā par Lēmuma atcelšanu par naudas sodu nav pamatots.

[15] Saskaņā ar Lēmuma pamatojumu tiesiskais pienākums pieteicējai uzlikts, izvērtējot lietā konstatētos faktiskos apstākļus, ievērojot, ka konkurences apstākļi tirgū patstāvīgi nespēj novērst un nepieļaut Rēzeknes autoostas dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, un Padomei secinot, ka tiesiskā pienākuma uzlikšana atturēs pieteicēju nākotnē atkārtot Lēmumā konstatēto pārkāpumu.

Tā kā lietā ir konstatēts Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpums pieteicējas darbībās, kas citastarp izpaudās kā nepamatotu izmaksu iekļaušanas Rēzeknes autoostas iebraukšanas maksas aprēķinā, tad Padome pamatoti un atbilstoši Konkurences likuma 14.panta pirmajai daļai noteica pieteicējai tiesisko pienākumu turpmāk atturēties no nepamatotu izmaksu iekļaušanas Rēzeknes autoostas iebraukšanas maksas aprēķinā un neveikt darbības, kurām ir ekvivalentas sekas kā Lēmumā konstatētajam pārkāpumam.

Pieteicēja argumentus šajā sakarā pieteikumā nav izteikusi, līdz ar to pieteikums arī šajā daļā nav pamatots.

[16] Šādos apstākļos pieteikums kopumā nav pamatots, un tas ir jānoraida.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta otro daļu un Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt SIA „Rēzeknes autoosta” pieteikumu par Konkurences padomes 2016.gada 25.maija lēmuma Nr.E02-15 (Prot. Nr.23, 3.§) atcelšanu daļā, kurā SIA „Rēzeknes autoosta” darbībā konstatēts Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpums un SIA „Rēzeknes autoosta” uzlikts naudas sods 4026,53 *euro* apmērā; un daļā, kurā SIA „Rēzeknes autoosta” uzlikts tiesiskais pienākums turpmāk atturēties no nepamatotu izmaksu iekļaušanas Rēzeknes autoostas iebraukšanas maksas aprēķinā un neveikt darbības, kurām ir ekvivalentas sekas kā Konkurences padomes 2016.gada 25.maija lēmuma Nr.E02-15 (Prot. Nr.23, 3.§) konstatētajam pārkāpumam.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	(<i>personiskais paraksts</i>)	L.Vīnkalna
Tiesneši	(<i>personiskais paraksts</i>)	I.Meldere
	(<i>personiskais paraksts</i>)	O.Priedītis

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās apgabaltiesas tiesnese
Rīgā 2017.gada 1.novembrī

L.Vīnkalna